

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi
pirha.fi

Vastaus aloitteeseen
1.10.2025

Vastaus aloitteeseen: Aloite Pirhalle korvahuuhtelujen palauttamiseksi hyvinvointialueella ikäihmisille

Akaan kaupungin Vammaisneuvosto on 11.9.2025 § 36 tehnyt aloitteen Akaan Seudun Kuulo Ry:n puheenjohtaja Paula Heinolan esityksestä ikäihmisten korvahuuhteluiden palauttamisesta soteasemien palveluvalikoimaan. Kuuloliiton kouluttamat kuulolähipalvelun vapaaehtoiset ovat saaneet asiasta palautetta asiakkailtaan. Aloitteen tekijä kertoo Kuulo Ry:n hyvin perusteellisesti pohtineet asiaa ikäihmisen kannalta eri näkökulmista.

Aloite

Akaan Seudun Kuulo Ry on huolissaan iäkkäiden ihmisten hyvinvoinnista Pirkanmaan hyvinvointialueella. He esittävät, että iäkkäiden henkilöiden korvahuuhtelu voitaisiin edelleen tehdä sitä tarvitseville, ei ainoastaan kuulokojesovitukseen tai lääkärille mentäessä. Pirkanmaan hyvinvointialueen päätös poistaa korvahuuhtelut terveyskeskuksissa aiheuttaa heidän mukaansa useita haittoja erityisesti ikääntyneille henkilöille:

- 1. Kuulon heikkeneminen:** Korvahuuhtelun puute voi johtaa korvavahan kertymiseen, mikä voi heikentää kuuloa ja vaikeuttaa kommunikointia.
- 2. Tasapainovaikeudet:** Korvavahan kertymisen seurauksena voi ilmetä tasapainovaikeuksia, mikä lisää kaatumisriskiä.
- 3. Infektioriski:** Korvavahan kertymisen myötä korvat voivat olla alttiimpia infektioille.

4. Vaikeudet itsehoidossa: Ikääntyneillä voi olla vaikeuksia itsehoidossa, kuten korvavahan poistamisessa kotikonstein. Huono näkö (ei näe lukea ohjetta) ja vapisevat kädet sekä kädet eivät taivu / nouse, jotta pystyisi itse suorittamaan korvahuuhtelun.

5. Kuulon heikkenemisellä on merkittävä vaikutus dementiaherkkyyteen. Tutkimusten mukaan hoitamaton huono kuulo lisää riskiä sairastua dementiaan ja vaikuttaa kognitiivisiin kykyihin, kuten muistiin, kieleen, havaitsemiseen ja oppimiseen

6. Kokonaiskustannukset tulevat varmasti nousemaan, kun asiakkaiden matkakustannukset lisääntyvät. Tämä päätös voi aiheuttaa enemmän haittaa kuin hyötyä, erityisesti ikääntyneille, jotka saattavat tarvita säännöllistä korvahuuhtelua.

7. Kuulokojetta käyttämättömien huonokuuloisten aivot saavat vähemmän ärsykeitä ja informaatiota (henkilöt eivät pidä kuulokojetta, kun vaha tukkii sen). Tämä voi johtaa kognitiivisten taitojen heikkenemiseen. Lisäksi huonokuuloiset voivat vetäytyä sosiaalisesta vuorovaikutuksesta, mikä lisää yksinäisyyden ja masennuksen riskiä

8. Maaseudulla asuville pitkät matkat: Maaseudulla asuvilla ikääntyneillä voi olla erityisiä haasteita, sillä he joutuvat matkustamaan pitkiä matkoja saadakseen korvahuuhteluun liittyviä hoitoja muissa hoitopaikoissa. Tämä voi aiheuttaa lisää stressiä ja vaivaa, sekä lisätä terveysongelmien riskiä pitkien hoitomatkojen vuoksi.

9. Taloudellinen rasite: Korvahuuhteluiden poistaminen terveyskeskusten palveluvalikoimasta voi lisätä taloudellista raskautta niille, joilla on rajalliset tulot, sillä yksityiset hoitopalvelut voivat olla kalliita. Monet ikääntyneet elävät kiinteällä eläkkeellä, joten ylimääräiset kustannukset voivat olla merkittävä taloudellinen taakka.

10. Sosiaalinen eristäytyminen: Kuulon heikkeneminen ja kommunikointivaikeudet voivat johtaa sosiaaliseen eristäytymiseen, mikäli ikääntynyt henkilö ei pysty osallistumaan yhteisön toimintoihin samalla tavalla kuin aiemmin. Tämä voi vaikuttaa heidän elämänlaatuunsa ja mielenterveyteensä.

11. Yleinen terveydentilan heikkeneminen: Tasapainovaikeudet, infektioriski ja sosiaalinen eristäytyminen voivat yhdessä johtaa yleisen terveydentilan heikkenemiseen. Ikääntyneet henkilöt voivat kohdata monia terveysongelmia, jotka pahenevat, jos he eivät saa tarvitsemaansa hoitoa ajoissa.

12. Läheisten kuormittuminen: Ikääntyneiden läheiset, kuten perheenjäsenet ja ystävät, voivat kokea lisääntyntä kuormitusta huolehtiessaan korvahuuhteluiden poistamisesta johtuvista ongelmista. Tämä voi aiheuttaa stressiä ja vaikuttaa heidän omaan hyvinvointiinsa.

Akaan Seudun Kuulon vapaaehtoiset ovat havainneet, että korvahuuhtelujen poistaminen on saanut aikaan jopa laiminlyöntejä kuulokojeiden käytössä. Monilla korvavahan erityis on kovin runsasta ja se tukkii helposti kuulokojeen. On yleinen etu, että saatuja kalliita kuulokojeita käytetään, eivätkä ne jää kaapin päälle koristeeksi.

Kuulo Ry pyytää Pirkanmaan hyvinvointialuetta harkitsemaan päätöstään vielä huolellisesti ja ottamaan huomioon kaikki mahdolliset vaikutukset ikääntyneiden henkilöiden hyvinvointiin ja elämänlaatuun.

Vastaus

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystasemilla varmistetaan, että niillä on asianmukainen ohjeistus tilanteista, jolloin korvahuuhtelun toteuttaminen terveydenhuollon yksikössä on perusteltua. Kaikissa perusterveydenhuollon yksiköissä on tarvittavat välineet (kuten korvaimurit). Myös erikoissairaanhoidon konsultaatiota hyödynnetään soteasemilla tarvittaessa.

Korvahuuhteluiden suorittamista ei ole kielletty Pirkanmaan hyvinvointialueen soteasemilla. Korvahuuhtelu voidaan tehdä yksilöllisen lääketieteellisen arvion perusteella silloin, kun se on tarpeellista diagnoosiin pääsemiseksi tai taudin tai sen oireen hoitamiseksi. Terveystasemilla on riittävä välineistö tavanomaisten korvatoimenpiteiden tekemiseen.

Ennen potilaaseen kajoavaa toimenpidettä on punnittava muita hoitovaihtoehtoja, toimenpiteeseen liittyviä riskejä sekä toimenpiteestä odotettavissa olevaa hyötyä. Useimmissa tilanteissa korvavaha voidaan poistaa tehokkaasti ja turvallisesti myös itsehoidolla (Clegg ym. 2010).

Yleislääkärit ovat laaja-alaisia ammattilaisia, jotka pystyvät diagnosoimaan ja hoitamaan valtaosan sairauksista laadukkaasti potilaan tilanteen kokonaisvaltaisesti huomioiden. Erikoissairaanhoidon konsultoidaan terveystasemilta vakiintuneen käytännön mukaisesti aina tarvittaessa.

Yhteenveto

Korvahuuhteluiden suorittamista ei ole kielletty Pirkanmaan hyvinvointialueen terveystasemilla, vaan toimenpiteitä tehdään lääketieteelliseen arvioon perustuen. Erikoissairaanhoidon konsultoidaan terveystasemilta vakiintuneen käytännön mukaisesti aina tarvittaessa.

Viite: Clegg AJ, Loveman E, Gospodarevskaya E, Harris P, Bird A, Bryant J, Scott DA, Davidson P, Little P, Coppin R. The safety and effectiveness of different methods of earwax removal: a systematic review and economic evaluation. Health Technol Assess. 2010 Jun; 14(28): 1–192. doi: 10.3310/hta14280.

Tampereella 1.10.2025

Valmistelijat

Riikka Luoto, vs. vastuualuejohtaja, Vastaanottopalvelut, Avopalvelut
Sari Mäkinen, sosiaali- ja terveystieteiden johtaja, Avopalvelut